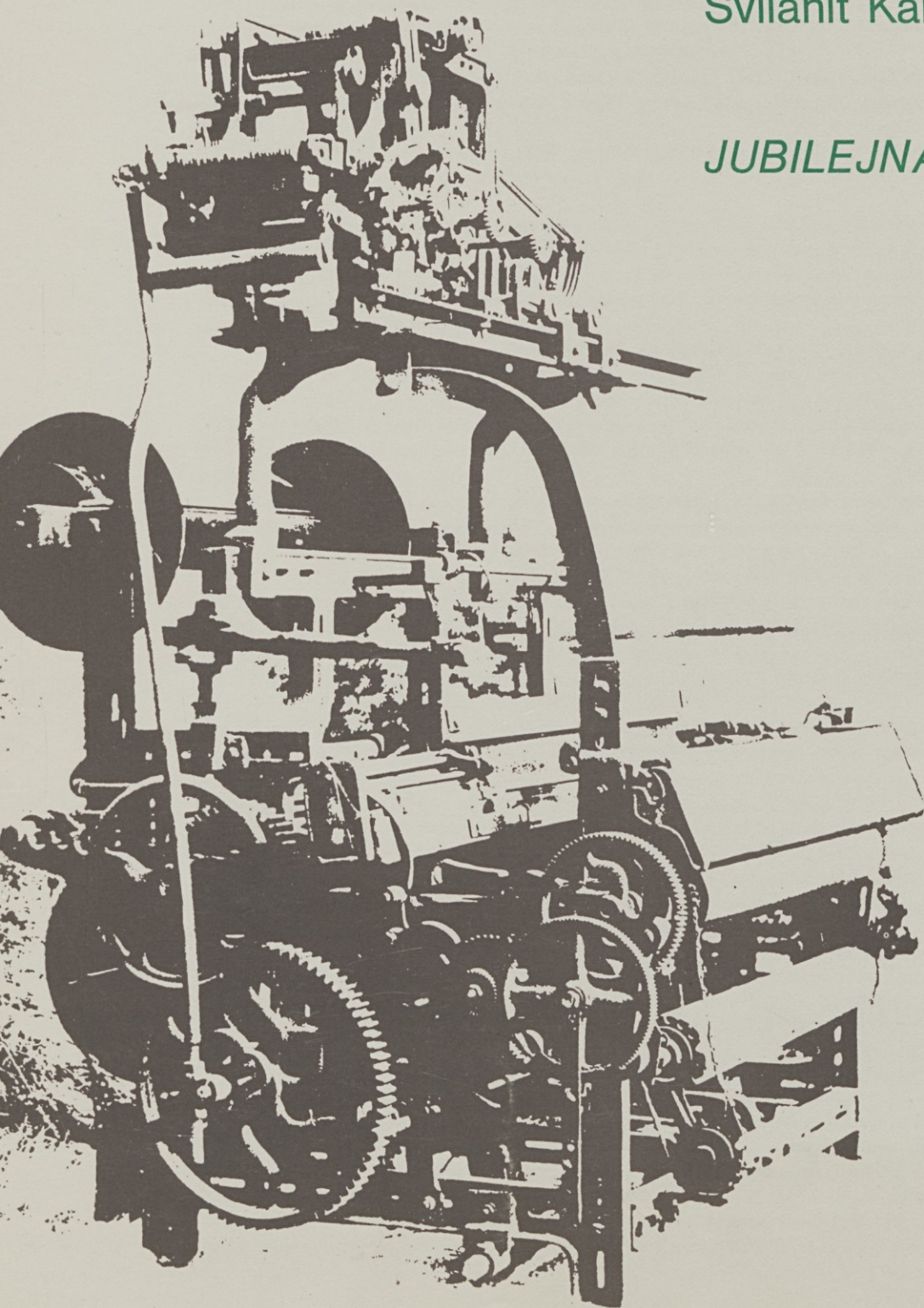

KAMNIŠKI TEKSTILEC

glasilo delovne
organizacije
Svilanit Kamnik

JUBILEJNA IZDAJA

Resolucija prve seje delavskega sveta dne 6. 9. 1950

Na zgodovinski in slavnostni dan, ko prevzemamo plod svojega dela — naše podjetje — v svoje roke, obljubljam voditi in upravljati podjetje tako, da bomo izpolnjevali in presegali obveznosti do petletnega plana, izboljšali kvaliteto naših izdelkov, znižali polno lastno ceno, tekmovali med seboj ter tako dokazali, da smo vredni zaupanja naše partije in tovariša TITA ter sposobni voditi sami naše podjetje v socialistično samostojnost. Neustrašno se bomo borili proti vsem težavam in s tem dokazali, kaj zmore svoboden delavec in da je ni sile, ki nas bi ovirala pri našem delu. Sledili bomo liniji in borbi naše partije ter verovali, da nas ta pot vodi v srečnejšo bodočnost.

Letos praznujemo 30-letnico ustanovitve delovne organizacije SVILANIT, zato si dovoljujem ob tem lepem jubileju sporočiti svoje tople čestitke vsem bivšim in sedanjim delavcem naše tovarne.

30 let je minilo od takrat, ko je Mestni ljudski odbor Kamnik ustanovil podjetje SVILANIT z nacionalizacijo že obstoječe tkalnice svile, h kateri sta se kasneje priključili tkalnica bombažnih tkanin OTEKS in tkalnica frotirja JUGOPAMUK. To so bili majhni tekstilni obrati, z zastarelim strojnimi parkom in temu primerno organizacijo dela. Proizvodni program je bil izredno pester, saj je obsegal vse od kravatnih tkanin, zaves, brisač, prtov in še bi lahko naštevali predmete, ki so jih takrat proizvajali. Posledica tega so bile težave v poslovanju, uvedba prisilne uprave in drugih ukrepov, ki si jih je posluževala družbeno-politična skupnost, da bi očuvala socialno varnost zaposlenih delavcev.

Resnični preobrat je doživel SVILANIT v obdobju 1961–1962, ko je bil sprejet sklep, da se obstoječa izbira proizvodov skrči in se specializira na proizvodnjo izdelkov iz frotirja ter kravata in drugih modnih predmetov.

Od takrat dalje smo ostali zvesti tej odločitvi ter na ta način dosegli, da smo danes v eni kot v drugi proizvodnji najpomembnejši proizvajalci v domovini ter upoštevanja vredni partnerji v mednarodni delitvi dela.

Skladno s tem se je pričel hiter tehnološki razvoj SVILANITA. Zgrajena je bila nova tkalnica frotirja, iz Mekinje se je preselila proizvodnja kravata, zgradila se je šivalnica in konfekcija frotirja, odprodane so bile stavbe v Šmarci, Mekinjah in na Zapricah, nabavljena je bila nova moderna strojna oprema, itd. Istočasno je bila oblikovana nova organizacija dela, zasnovana na novih, sodobnih principih poslovanja, ob sočasnem pridobivanju ustreznih strokovnih kadrov.

Vzporedno s tehnološkim razvojem so se razvijali tudi družbenopolitični odnosi znotraj delovne organizacije, pa naj si bo to na področju samoupravljanja, organiziranja sindikata, Zveze komunistov, mladine in drugih društev. Preokret v teh odnosih predstavlja vsekakor ustanovitev Temeljnih organizacij združenega dela v letu 1973. S tem nismo samo formalno izpolnili obvez, ki jih narekuje Ustava in Zakon o združenem delu, temveč smo dali dejansko možnost vsem delavcem, da odločajo o pogojih dela in rezultatih, ki iz njihovega dela izhajajo.

Razumljivo je, da razvoj naše delovne organizacije ni potekal vedno gladko, srečevali smo se in se še soočamo s številnimi zunanjimi vplivi, ki zaviralno delujejo in zahtevajo od nas še več napora in truda, da jih premagamo. Naj omenim samo ciklično pomanjkanje osnovnih surovin, zakonske predpise glede uvoza reprodukcijskega materiala, zastoje v prodaji na domačem kot tudi na tujem trgu. Ti so velikokrat vplivali na slabše poslovne rezultate, poslabšali pa so tudi pogoje dela ter s tem povzročili napetost v medsebojnih odnosih. Kljub vsemu pa smo vedno našli rešitev za odstranitev ovir. Uspešnost naše razvojne poti dokazujejo podatki o rasti proizvodnje, dohodka, osebnih dohodkov ter drugi kazalci poslovanja.

Ekonomska logika zahteva, da je treba neprestano dvigati produktivnost dela, rentabilnost in ekonomičnost poslovanja, če hoče delovna organizacija obstajati in se prilagajati pogojem in zahtevam tržišča. Zaradi navedenega smo se odločili za precejšnja investicijska vlaganja, ki jih nameravamo realizirati v letošnjem in prihodnjem letu. To so: izgradnja oplemenitilnice metražnega blaga, izgradnja objekta za potrebe TOZD SVILA, izgradnja obrata družbene prehrane in prostorov za delavce skupnih služb ter nabava novih strojev in naprav. Vse te investicije so že v teku ali pa so v zaključni pripravljalni fazi.

Z realizacijo teh investicij se bo podoba SVILANITA močno spremenila, močno pa se bodo tudi izboljšali pogoji dela. Okrepila se bo tudi nadaljnja osnova za hitrejši razvoj, s čimer bo ojačana materialna varnost zaposlenih delavcev. To je izredno pomembna in zahtevna naloga, ki ji bomo kos, če bomo še bolje in uspešneje gospodarili. Ti cilji bodo doseženi z dosledno izvedeno organizacijo dela, z dobro delovno disciplino in izkoriščanjem notranjih rezerv, ki jih je še vedno dovolj.

Letos, ko praznujemo 30-letni jubilej obstoja, smo ponosni na to, kar je SVILANIT v sorazmerno kratkem času dosegel. Ponosni na dosežene uspehe pa so tudi delavci, ki so že odšli v svoj zaslužen pokoj, a so soustvarjali z nami in se velikokrat odpovedovali dobrinam v dobrobit hitrejšega razvoja naše delovne organizacije. Vsem delavcem, posebno pa še tistim, ki so med nami že 30 let, iskrena hvala za njihov trud in požrtvovalno delo!

Za nami je 30 let uspešnega delovanja in razvoja naše delovne organizacije. Pred nami so nove in zahtevne naloge, ki so začrtane v našem razvojnem programu in ki jih bomo izvršili v dobro nas, delavcev SVILANITA, kot tudi v korist ožje in širše družbeno-politične skupnosti.

Direktor delovne organizacije
Ribaš ing. Slavko

Vztrajali so 30 let

Devet članov delovne skupnosti SVILANITA se ob 30-letnici podjetja lahko ponaša, da so vztrajali v delovni organizaciji od ustanovitve pa do letošnjega jubileja.

Vsi ti so prišli v podjetje, ko je bila organizacija proizvodnje urejena zelo preprosto, lahko rečemo obrtniško. Obrati so bili takrat v Mekinjah, na Zapricah in v Šmarci, stroji zastareli in delovni pogoji izredno težki. Frotir se je tkal še na ročnih statvah in delavec je moral zagrabiti za vsako delo. To je trajalo tudi še potem, ko so bile montirane prve mehanične statve, pa še te so bile stare in večinoma preurejene iz navadnih stavev v statve za proizvodnjo frotirja. Doživeli so nacionalizacijo, volitve v prvi delavski svet in tako na svojih ramenih nosili vso težo začetnega razvoja in vzpona delovne organizacije.

Njihovi spomini so dostikrat bridki, toda zavest, da je prav na njih in z njihovim delom raslo podjetje, jim je v prijetno zadoščenje, ko hodijo danes v moderno tovarno s sodobno tehnologijo, z dovršeno organizacijo dela, z urejenimi delovnimi pogoji in kjer so danes zaposleni že njihovi otroci, ki tako uživajo trud njihovih naporov.

SVILANIT je danes pomembna delovna organizacija v kamniški občini in znana po svojih izdelkih širom domovine in tudi v svetu. Pot razvoja traja že 30 let in ta pot se bo nadaljevala še v daljno bodočnost. Podjetje je šlo skozi razne viharje, toda ljudje so vztrajali, zavedajoč se, da mora njihovo delo roditi sadove.

Tisti, ki so bili najbolj vztrajni na svojih delovnih mestih in se tako borili za obstoj in razvoj podjetja ter za samoupravne odnose vseh 30 let, so naslednji:

Kočar Elizabeta
Kočar Marija
Lužar Marija

Petje Mara
Potočnik Marija
Rozmanič Vinko

Šuštar Jožica
Tomšič Danica
Zarnik Marija

Posebej je na tem mestu treba omeniti tovariša Vinka Rozmaniča, ki je prišel že leta 1943 v uk k bivšemu lastniku tkalnice svile v Mekinjah, kjer se je izučil za kvalificiranega tkalca svile. Leta 1950 je postal prvi predsednik delavskega sveta v delovni organizaciji.

Ob 30-letnem jubileju izrekamo tem vztrajnim članom delovne skupnosti najiskrenejše čestitke z zahvalo za njihovo uspešno delo in z željo, da bi vztrajali v delovni organizaciji do zaslužene upokojitve.

Kronika »Svilanita«

1948

Mestni ljudski odbor Kamnik je 14. 2. 1948 ustanovil podjetje „SVILANIT“ KAMNIK.

1950

6. septembra 1950 so bile izvedene prve volitve za delavski svet.

1952

K podjetju „SVILANIT“ se priključita obrata OTEKS iz Šmarce in JUGOPAMUK iz Kamnika.

1954

Na Perovem, kjer stoji današnja tovarna, se prično priprave za izgradnjo novega obrata.

1955

V novem obratu na Perovem se organizira filmska tiskarna in proizvodnja flokanega blaga. Istočasno se v tkalnici montirajo prve statve za proizvodnjo metražnega blaga.

1956

Dne 25. 8. 1956 se zaradi gospodarskih težav uvede prisilna uprava in razpuste organi upravljanja.

1957

Dne 14. 10. 1957 se prisilna uprava ukine in izvolijo novi organi upravljanja.

1959

Na Perovo se preselijo skladišča, konfekcija in celotna uprava.

1960

Na Perovem se zgradi kotlarna. V Novem gradu opremijo tri vikend-hišice za rekreacijo.

1961

V tkalnici na Perovem je montiranih 18 ATR stativ. V kurilnici se montira prvi parni kotel. Podjetje prvič izvozi svoje izdelke.

1962

Sprejeta je odločitev o specializaciji podjetja. Specializacija obsega proizvodnjo frotirja in izdelkov iz frotirja, proizvodnjo kravata in kravatnega blaga.

Prejšnje leto nabavljene ATR statve se odprodajo. Prične se gradnja objekta za tkalnico frotirja na Perovem. 20. oktobra doseže podjetje prvo milijardo brutto prometa in zato se ta dan proglasi za praznik podjetja. Ustanovi se Prostovoljna gasilska četa. Organizira se družbene prehrana. Začne izhajati KAMNIŠKI TEKSTILEC. Ustanovljena je trgovina na drobno.

Barvarna — prvi objekt na Perovem.

Gradnja nove tkalnice frotirja leta 1962

Pogled na novo tkalnico frotirja

1963

Obrat iz Šmarce se preseli na Perovo v novo tkalnico. Nabavijo se novi polavtomatski tkalski stroji za proizvodnjo frotirja, 16 komadov po številu. Istočasno se preseli šivalnica brisač v nove prostore. Enako dobe nove prostore skladišče gotovih izdelkov, prodajna služba in razvojna služba.

1964

SVILANIT sklene poslovno sodelovanje s FROTIRKO, Delčevo, in delavci in FROTIRKE se priučujejo v SVILANITU. V tkalnici svile se opušča ostala proizvodnja s prehodom na izključno izdelavo kravatnega blaga. Tkalnica frotirja dobi 5 komadov avtomatskih frotir-statev. Nabavi se strižni stroj za proizvodnjo velur-frotirja.

Pogled na kotlarno leta 1963

Stare statve so doslužile

1966

Obrat tkalnice svile se preseli iz Mekinj na Perovo. Sklene se poslovno sodelovanje s hotelskim podjetjem PLAVA LAGUNA POREČ. Tkalnica svile dobi 5 komadov svilarskih stativ, taklnica frotirja pa 3 komade frotir-stativ. V Delčevu se najamejo tkalski stroji, 14 komadov po številu. Odproda se tiskarna. Na Veliki planini kupi SVILANIT planinsko počitniško kočo.

1967

Naročenih je 36 komadov avtomatskih stativ za frotir z unifili.

1968

V tkalnici frotirja se montirajo v prejšnjem letu naročene avtomatske statve. Iz tkalnice svile se odstranijo vse stare statve. FROTIRKI DELČEVO se vrnejo najete statve, istočasno se prekine poslovno sodelovanje s FROTIRKO DELČEVO. Montira se nov barvni aparat v barvarni. V kotlarni se montira avtomatski parni kotel na mazutno kurjenje. Vzpostavi se sodelovanje s firmo BOTTINELLI iz Coma za nabavo kravatnega blaga. Naročijo se frotir-statve z unifili, 22 po številu. Prične se z gradnjo nove hale za pripravljavnico tkalnice frotirja in šivalnico ter z rekonstrukcijo starega dela barvarne.

1969

Dokončana je gradnja pripravljavnice in šivalnice. Nadaljuje se z rekonstrukcijo barvarne.

1970

Ustanovljena je konfekcija frotirja za proizvodnjo kopalnih plaščev. Nadaljuje se z rekonstrukcijo barvarne in uvede barvanje metražnega blaga. Za notranji transport se nabavijo viličarji. Konfekcija svile se preseli v nove prostore.

1971

Za tkalnico svile se nabavijo brezčolnične statve. Dokonča se rekonstrukcija in modernizacija kotlarne ter nabavi dodatni parni kotel. Za potrebe skladišč se nabavi šotor „koridor“. Nabavi se pletilni stroj za proizvodnjo rašel-frotirja. Ustanovi se računski center.

Novi stroji prihajajo

Začetek rekonstrukcije kotlarne

1972

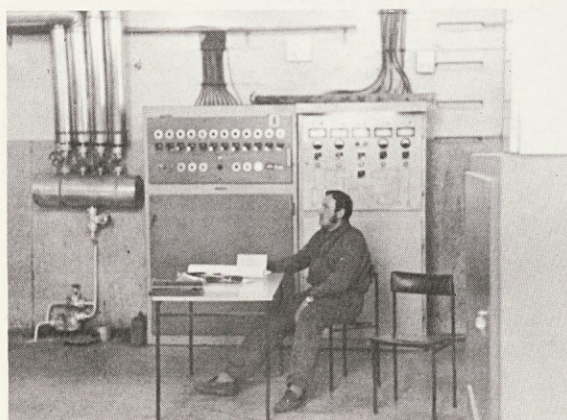
V tklanici svile se montirajo brezčolnične statve. Nadaljuje se z rekonstrukcijo barvarne.

1973

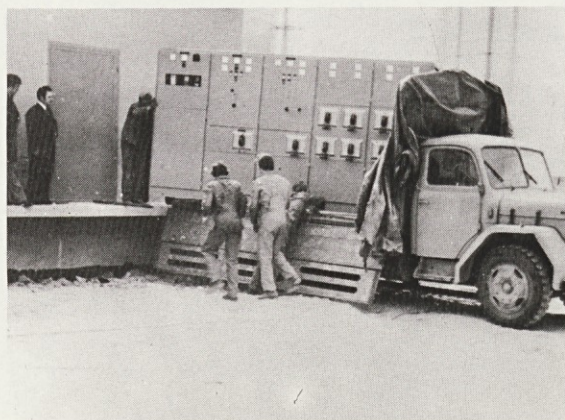
Prične se z gradnjo nove šivalnice frotirja in skladišča gotovih izdelkov ter prostorov za komercialo. Prestavi se parkirni prostor. Za tkalnico frotirja se nabavijo brezčolnične statve znamke GUNNE, 18 po številu. V šivalnici frotirja se nabavi pakirni stroj za pakiranje brisač. Konfekcija dobi nove šivalne stroje. To leto je začetek samoupravnega organiziranja delovne organizacije ter ustanovitev TOZD.

1974

Dne 11. 3. 1974 je podpisan sporazum o združitvi TOZD FROTIR in TOZD SVILA v delovno organizacijo SVILANIT. Šivalnica frotirja se preseli v nove prostore. Enako se preseli skladišče gotovih izdelkov. Konfekcija frotirja dobi nove prostore. Enako tudi skladišče surovin. TOZD SVILA uredi prebijalnico kart. Zgradi se vodni rezervoar za tehnološko vodo za potrebe barvarne in kotlarne. Prične se z gradnjo trafo-postaje. V pripravljalnici za tkalnico frotirja se nabavi angleško snovalo. Previjalni stroji za bombažno prejo se preselijo na eno mesto in nabavi se dodatni križno-previjalni stroj. V vseh oddelkih se opravijo razne manjše tehnološke izboljšave.

Ob komandni plošči v preurejeni kotlarni

Modernizacija trafo-postaje

1975

Dokončana je izgradnja in montaža nove trafo-postaje. V prizidku h kotlarni se montira DIESEL-električni agregat za premostitve ob izpadu električne energije. Pozida se skladišče vnetljivih tekočin. V pripravljalnici za frotir se montira škrobilni stroj s 5 sušilnimi bobni. V tkalnici frotirja se montirajo brezčolnične statve znamke SAURER z žakardi VERDOL, 18 po številu. Šivalnica frotirja dobi stroj za rezanje brisač po dolžini. Nabavi se nov strižni stroj za proizvodnjo velur-frotirja. Konfekcija frotirja dobi parno prešo s priborom za likanje plaščev kakor tudi več specialnih šivalnih strojev. V barvarni se montira dodatna nova sušilnica znamke MOHR. Nabavi se rezervoar za lužino. Preuredi se prizidek pri barvarni, v katerem je barvarna metražnega blaga. Tkalnica svile nabavi elektronski prebijalni stroj za prebijanje žakardskih kart.

1976

To leto je potekalo v znamenju utrjevanja samoupravne organiziranosti. Posebno značilno je, da je investicijska dejavnost v primerjavi s preteklimi leti zelo zastala, izvršenih pa je bilo mnogo organizacijskih ukrepov za racionalnejšo proizvodnjo. Predvsem se je posvečala pozornost notranjemu transportu, nabavljeni pa so bili tako za šivalnico frotirja kot za konfekcijo frotirja in konfekcijo kravat razni specialni šivalni stroji.

1977

Tudi to leto je potekalo predvsem v znamenju organizacijskega utrjevanja in večanja produktivnosti z iskanjem notranjih rezerv. Zato večjih investicijskih vlaganj ni bilo. Pričenjajo se priprave za gradnjo nove barvarne, novih prostorov za TOZD SVILA in za novo upravno poslopje z obratom družbene prehrane.

Začetki tekstilne industrije v Kamniku

Ko je v letu 1936 pojenjavala velika gospodarska kriza, je začelo tudi v takratni kamniški občini gospodarsko življenje dobivati nove spodbude. Poleg že obstoječe industrije so počasi vznikale nove gospodarske panoge in med njimi se je pojavljala tudi tekstilna. Ustanavljati so se začeli sicer majhni, obrtniški obrati, toda prav te delavnice so bile zametki sedanjega SVILANITA.

Pod Mekinjami je postavil Franjo Lipovec prve svilarske statve, na katerih je tkal žakardsko blago za kravate in naglavne rute ter drugo svileno tkanino za različne namene. V Šmarci je podjetnik Alojz Vavpetič organiziral bombažno tkalnico, ki je poleg običajnih bombažnih tkanin izdelovala tudi frotir brisače. V istem času sta se naselila v Kamniku dva Čeha, Jiri Nemeč in Josef Čech, ki sta zgradila na Zapricah tkalnico za frotir. Te, sicer majhne tkalnice, so oživele in se otepale s takratno konkurenco ter tako preživele predvojno in medvojno obdobje in se po osvoboditvi vključile v splošno obnavljanje našega gospodarstva. Vsi trije obrati so zaposlovali nekaj desetih delavcev, ki so izkusili vse težave kapitalističnega izkoriščanja; kajti privatni lastnik v borbi za svoj obstanek in dobiček ni imel predsodkov, da ne bi iz svojega kapitala iztisnil največ, kar je mogel.

Leta 1948 je te obrate zadela nacionalizacija. Dotedanji lastniki so bili izločeni iz podjetij, postavljeni so bili delegati in tako so podjetja postala socialistična.

Dan ustanovitve 14. februar 1948

Dne 14. 2. 1948 je iz nekdanje žakardske tkalnice Franja Lipovca ustanovil Ljudski odbor mestne občine Kamnik industrijsko podjetje „SVILANIT“ v KAMNIKU. Podjetje je ob ustanovitvi imelo 15 statev in je zaposlovalo 50 delavcev.

Prvi direktor tega podjetja je postal Franjo Lipovec, ki ga je kmalu zamenjal na tem položaju Anton Flere, Lipovec pa je postal tehnični vodja podjetja.

Čez dobri dve leti, t.j. maja 1952, se je po sklepu Okrajnega ljudskega odbora Kamnik SVILANITU priključil obrat OTEKS v Šmarci, bivše Vavpetičevo podjetje. Prav tako je prešel v sklop SVILANITA tudi JUGOPAMUK z Zapric, bivša last Jirija Nemca in Jozefa Čecha.

S tem je bila končno podana zasnova sedanjega podjetja in proizvodnega programa. Obrat v Mekinjah je tkal svilene žakardske tkanine, obrat v Šmarci bombažne tkanine, v zapriškem obratu pa je bila organizirana konfekcija, ki je te tkanine finalizirala.

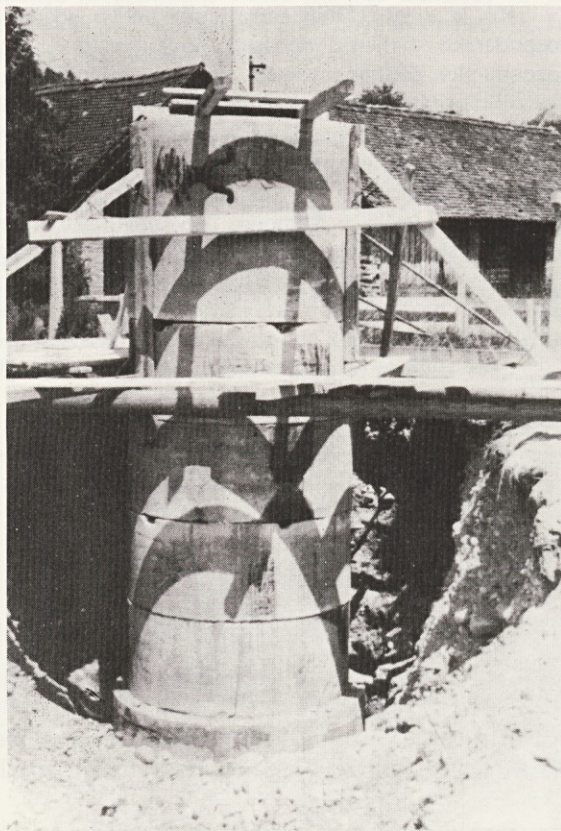
99 delavcev je v tem obdobju proizvedlo letno 34.000 m² svilene in 61.000 m² bombažne tkanine, iz katere so izdelovali kravate, naglavne rute, šale, brisače, kopalne rjuhe, kopalne vrečke, kopalne plašče, namizne prte in prtičke.

PROIZVODNJA BLAGA V m² PO LETIH

1952	104.000	1961	1,030.000	1970	3,233.000
1953	175.000	1962	1,441.000	1971	3,422.000
1954	207.000	1963	1,384.000	1972	3,428.000
1955	456.000	1964	1,582.000	1973	3,530.000
1956	411.000	1965	1,742.000	1974	3,463.000
1957	555.000	1966	2,075.000	1975	3,570.000
1958	768.000	1967	2,134.000	1976	3,791.000
1959	853.000	1968	2,447.000	1977	4,140.000
1960	935.000	1969	2,957.000		

Rezervoar za tehnološko vodo

Gradnja vodnjaka

Težnja po razvoju

Razumljivo je, da podedovani strojni park ni bil na višini. Že bivši lastniki so nabavljali stare, iztrošene stroje, saj se je tkal frotir na ročnih statvah, ki bi jih že takrat z veseljem sprejel vsak tehnični muzej. Časi pa tudi niso bili taki, da bi dovoljevali večje investicije in nabava novih strojev je bila takorekoč nemogoča.

Kljub temu je kolektiv želel razširiti svojo dejavnost, in vsaj v danih pogojih modernizirati proizvodnjo. Leta 1954 je v litijski predilnici kupil stare statve, 40 po številu, in del teh so doma predelali v tkalske stroje za tkanje frotirja.

Istočasno je bilo treba misliti na boljšo delovno pripravo, saj podjetje ni imelo niti barvarne, še manj pa možnost, da oplemeniti svoje stvano blago. V ta namen je podjetje izposlovalo lokacijo za gradnjo oplemenitilnice in kotlarne na Perovem. S to lokacijo je bil podan zametek bodoče tovarne, kajti v naslednjih letih so se na tem prostoru združili vsi po občini raztreseni obrati. Tako je sklep o gradnji objekta na Perovem postal mejnik v nadaljnjem razvoju SVILANITA.

Novi objekti rastejo

Že leta 1955 je v tem objektu začela obratovati filmska tiskarna in proizvodnja flokanega blaga. Leto poprej kupljene statve so se preurejene deloma montirale v tkalskem obratu na Perovem. Izbor blaga se je razširil na proizvodnjo vafel-tkanine, voileja in shangenta. Oba slednja artikla sta bila tiskana.

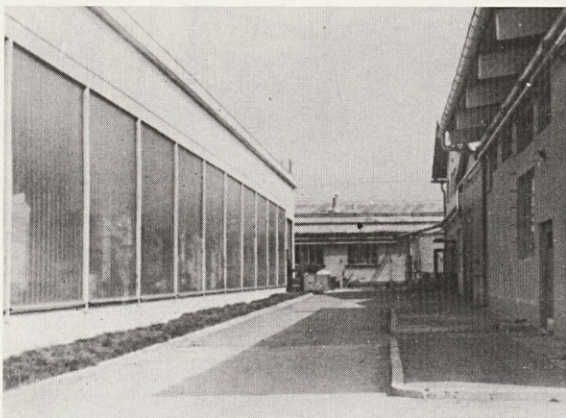
Na ta način se je proizvodni program širil in iz specializirane tovarne je nastajala proizvodnja najrazličnejših artiklov. Razlog za to je bilo dejstvo, da podjetje ni imelo v naprej začrtanega programa. Vrsta artiklov je bila podvržena konkurenci in tako dobršnega dela proizvodnje ni bilo več mogoče spraviti na tržišče.

Tako so nastopile finančne težave, ki so jih povečevale še nedovršene investicije, za katere tudi izven podjetja ni bilo mogoče dobiti zadosti denarnih sredstev.

ŠTEVILO DELAVCEV V DELOVNI ORGANIZACIJI PO LETIH

1952	99	1961	346	1970	570
1953	130	1962	389	1971	612
1954	166	1963	412	1972	642
1955	242	1964	458	1973	693
1956	266	1965	475	1974	726
1957	270	1966	512	1975	756
1958	320	1967	478	1976	778
1959	331	1968	477	1977	788
1960	339	1969	529		

Pripravljalnica za frotir dograjena

Ob snovalu

Borba za obstoj

Resne finančne težave so pripeljale podjetje do tega, da je zašlo na rob propada. Poleg prenizkih kreditov za obratna sredstva so zaradi slabe kvalitete izdelkov narasle zaloge polizdelkov in gotovih izdelkov. Stremljenje za čimvečjo proizvodnjo ob zanemarjanju kvalitete je pripeljalo podjetje skoraj do likvidacije.

Zato je 25. 8. 1956 Občinski ljudski odbor Kamnik razpustil organe upravljanja in uvedel prisilno upravo. V dokumentu o uvedbi prisilne uprave je bil za ta ukrep naveden naslednji razlog:

„Nenačrtna investicijska politika, nerealno planiranje in nesoglasje med posameznimi organi podjetja.“

Ob uvedbi prisilne uprave so v obratu Mekinje na 18 statvah izdelovali razne svilene artikle kot blago za kravate, razne brokate in druge težke ter gladke proizvode iz umetne svile;

v novo zgrajeni in še nedovršeni stavbi na Perovem je bila poleg tkalnice še filmska tiskarna, tiskarna kosmičastega tiska, predvidena pa je bila tudi barvarna in oplemenitilnica. Tkalnica v tem obratu je imela 38 statev z listovkami in revolverji. Proizvajala je tkanino za vafel brisače in še druge bombažne izdelke, ki so jih potem barvali v Šmarci ali pa tiskali na Perovem. V nedograjenem stanju je bila tudi kotlarna na Perovem;

tkalnica v Šmarci je imela 30 statev za proizvodnjo frotirja, vafila in prtov. Tu je bila tudi primitivna barvarna. V obratu na Zaprnicah je bila konfekcija za proizvodnjo brisač in drugih izdelkov iz frotirja ter za proizvodnjo svilениh izdelkov. Konfekcija je imela takrat 12 šivalnih strojev.

Prisilna uprava se je morala spoprijeti z nekurantno zalogo, istočasno pa je bilo treba misliti na proizvodnjo blaga s pravo komercialno kvaliteto. Stanje se je počasi urejevalo, tako da je bila prisilna uprava 14. 10. 1957 ukinjena.

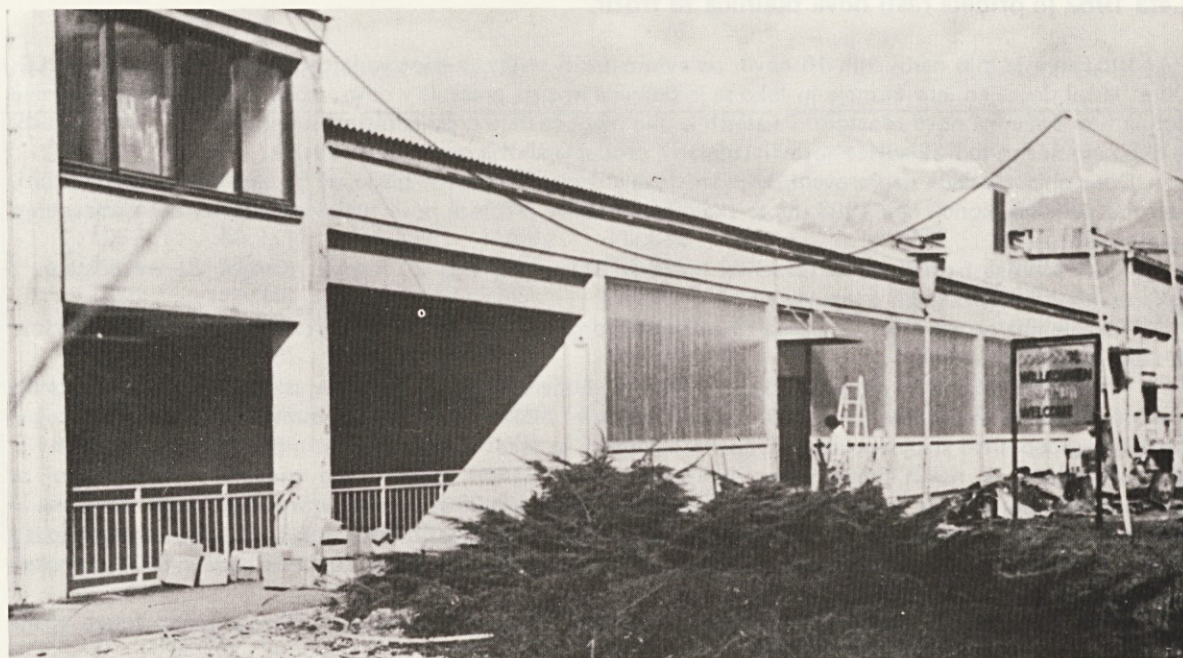

Začetek selitve za eno ograjo

Že v času prisilne uprave je postajalo vedno bolj jasno, da raztresenost obratov ne vodi do pravega uspeha. Ta misel se je oblikovala vedno bolj jasno, toda pomanjkanje investicijskih sredstev je ta stremeljenja zaviralo. Z razpoložljivimi sredstvi je podjetje počasi gradilo stavbe na Perovem in tako leta 1959 moglo preseliti na Perovo konfekcijo, skladišče in celotno upravo. Leto za tem je bila dokončana kotlarna, ki pa je morala čakati na parni kotel še polno leto.

S tem je bil dosežen prvi korak. Izven ograje sta ostali še tkalnica svile v Mekinjah in tkalnica frotirja v Šmarci, ki sta pomenili pravzaprav osnovo celotni proizvodnji.

Strojni park v tem obdobju ni bil v ničemer obnovljen. Šele leta 1961 se je podjetje odločilo za nabavo novih stavb za običajno bombažno metražno blago. Te stavbe so bile montirane na Perovem. V tem času je bila opremljena šivalnica s prvimi brzo-šivalnimi stroji.

Pogled na novo šivalnico in skladišče gotovih izdelkov leta 1973

Pomembna odločitve – specializacija

Osebna nesoglasja v vodstvu podjetja so privedla do sprememb v vodstvenem kadru. Dotedanji direktor Dušan Jagodić je odšel iz podjetja in nasledil ga je Stane Marcijan. To se je zgodilo leta 1961. Ta datum je pomemben zato, ker je bil v podjetju postavljen nov proizvodni koncept, ki je kasneje strogo začrtal razvojno pot SVILANITA.

Odločeno je namreč bilo, da se bo podjetje specializiralo v dve smeri: na proizvodnjo kravt in proizvodnjo izdelkov iz frotirja.

Posledica take odločitve je bila, da so se postopoma začeli ukinjati artikli, ki niso spadali v ta ozki program in prvi ukrep je bil, da so se leto poprej montirane stavbe za proizvodnjo bombažnih tkanin

demontirale in odprodale. Vsi ostali proizvodi, ki niso spadali v navedeni osnovni koncept, so bili v naslednjih letih opuščeni.

Ugodna odločitev je imela že v letu 1962 presenetljive posledice. Podjetje je doseglo prvič 1 milijardo starih dinarjev bruto prometa. To je bil tako važen dogodek, da je bil ta dan, ko je bila dosežena prva milijarda starih dinarjev prometa, razglašen za praznik podjetja in se kot tak praznuje vsako leto. Ta, za podjetje zgodovinski dan, je bil 20. oktober 1962.

Jasno začrtan koncept razvoja SVILANITA je pomenil nov zagon v smeri specializacije proizvodnje, koncentracijo obratov in notranjo utrditev razmer.

Obrat iz Šmarce se seli

Leta 1962 je pričela rasti nova tkalnica za frotir.

Istočasno je bilo naročenih 16 novih polavtomatskih statev za proizvodnjo frotirja, znamke THIELLE. Obrat je bil dograjen leto kasneje in tako se je tkalnica frotirja preselila v novo, moderno zgradbo. Obenem je dobila tudi šivalnica nove prostore, v katerih je bilo mogoče delo organizirati na sodoben način. V novi stavbi je bilo nameščeno tudi skladišče gotovih izdelkov, prodajna služba in razvojni oddelek.

Dosedanja tkalnica na Perovem, ki je izdelovala drugo bombažno blago, se je začela postopoma krčiti, tako da se je ob koncu leta 1963 del te tkalnice preselil v prostore nove tkalnice, toda samo s proizvodnjo vafel-brisač.

Nova tkalnica frotirja je po preselitvi imela 68 statev, od tega 20 listovk za vafel, 31 frotir statev z žakardi in 17 statev za frotir z listovkami.

Tako je bila na Perovem združena že vsa proizvodnja bombažnih izdelkov, izven ograje pa je ostala samo še tkalnica svile v Mekinjah.

Konec leta 1963 je bil proces selitve iz Šmarce zaključen. Seveda je bila želja, da bi tkalnica frotirja imela v celoti moderne stroje, kar pa iz finančnih razlogov ni bilo mogoče. Proces zamenjave dotrajanih strojev, oziroma izpopolnitve strojnega parka z novimi statvami, je tekkel v naslednjih letih postopoma. Leta 1964 je bilo nabavljenih 5 novih frotir statev italijanske firme GIANI, novo saško snovalo in strižni stroj za proizvodnjo velur-frotirja. Leta 1967 je bilo kupljenih nadaljnjih 36 komadov avtomatskih statev iste firme in leto poprej prav tako trije komadi enakih statev. Z razliko od prvih petih statev je bilo 36 statev opremljenih z unifili, tako da je za te statve odpadlo navijanje votka. Leta 1968 je podjetje kupilo še nadaljnjih 22 komadov avtomatskih statev firme GIANI, z unifili.

Naslednji korak v modernizaciji tkalnice pomeni nabava 18 komadov brezčolničnih statev firme GUNNE, ki so bile montirane leta 1973.

Čeprav so bile te statve opremljene zelo moderno, se v proizvodnji niso obnesle najbolje. Zaradi tega je pri naslednji nabavi statev prevladala ponudba firme SAURER, ki je leta 1975 dobavila 18 komadov brezčolničnih statev z žakardi VERDOL, ki so danes v SVILANITOVU proizvodnji frotirja najmodernejše.

Skladišče surovin

Skladišče vnetljivega materiala

Vsi za eno ograjo

Kot je bilo že rečeno, je po letu 1963 ostal izven ograje na Perovem samo še obrat svile v Mekinjah. Faza selitve za eno ograjo je bila zaključena leta 1966, ko se je tudi svilarski obrat preselil na Perovo. Jasno je, da vseh statev, ki so bile pretežno iztrošene, ni bilo mogoče preseliti, kar tudi ne bi bilo ekonomično. Zato se je stari svilarski obrat s statvami vred opustil, v novo tkalnico svile pa so bile montirane nove statve firme ZANGS in brezčolnične statve SACM. S tem se je proizvodnja svilene tkanine v primerjavi s staro tkalnico še celo povečala, čeprav z znatno manjšim številom statev. Opuščena je bila vsa druga proizvodnja svilenih tkanin razen proizvodnje kravatnega blaga.

Istočasno se je opremljala konfekcija za kravate, ki je postopoma dobivala nove šivalne stroje, s katerimi se je izboljšala kvaliteta izdelkov in povečala količinska proizvodnja.

Razvoj proizvodnje kravatnega blaga in kravate je trenutno prostorsko omejen, kljub temu da ima tkalnica dovršeno pripravo dela in je konfekcija opremljena z vsemi potrebnimi modernimi pripomočki. Zato se pripravljajo načrti za gradnjo novih obratnih prostorov in pričakovati je, da se bo temeljna organizacija SVILA v letu 1980 preselila v novo stavbo in bo tako podana možnost za nadaljnji razvoj tega TOZD

VREDNOST OSNOVNIH SREDSTEV PO LETIH

(v 1000 starih din)

1952	7.392	1961	400.780	1970	2,275.400
1953	86.351	1962	442.649	1971	3,563.400
1954	91.572	1963	647.019	1972	3,999.040
1955	126.344	1964	686.357	1973	6,678.790
1956	126.657	1965	693.257	1974	6,648.422
1957	190.626	1966	981.400	1975	14,223.548
1958	226.058	1967	1,080.300	1976	15,156.076
1959	251.456	1968	1,534.700	1977	16,357.510
1960	326.686	1969	1,942.600		

Svilanit se razvija dalje

Če štejemo, da je bila z letom 1966 zaključena faza koncentracije na enem mestu in da je bila dosežena specializacija podjetja na proizvodnjo frotirja in kravate, potem je treba poudariti tudi dejstvo, da gre istočasno razvoj modernizacije podjetja svojo nezadržno pot. Nove avtomatske statve dajejo boljše proizvodnjo, v ta namen pa je bilo treba modernizirati tudi delovno pripravo. Zato je podjetje postopoma moderniziralo barvarno, nabavljalo nove snovalne stroje, stroje za previjanje preje, nove šivalne stroje, škrobilni stroj, naprave za pakiranje blaga, krojilne mize, moderne likalne naprave, povečati je moralo prevozni park, modernizirati notranji transport, urediti pomožne obrate in popolnoma preurediti kotlarno.

Danes je kotlarna docela avtomatizirana z dvema najnovejšima parnima kotloma na mazut, ki ne proizvajata pare samo za domače potrebe ampak tudi za sosedno ŽIVILSKO INDUSTRIJO. S tem ima podjetje SVILANIT skupno tudi transformatorsko postajo in sožitje uspeva že lepo vrsto let.

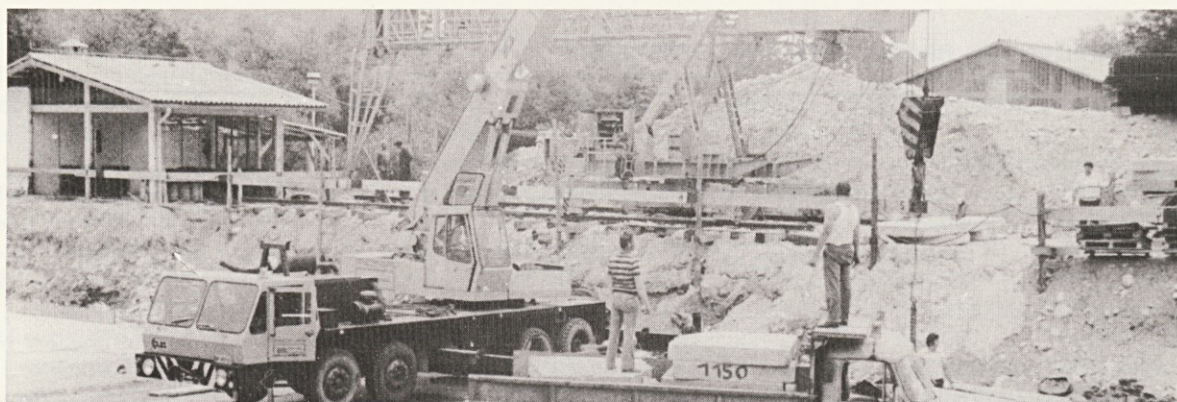
Modernizacija in večanje proizvodnje terjata vedno nove delovne prostore. Zato je bilo treba zgraditi novo pripravljalnico dela, nov prostor za konfekcijo, skladišča za surovine in pomožni material, šivalnico, nova skladišča za gotove izdelke, rezervoarje za tehnološko vodo, skladišče vnetljivih materialov, prav ob 30-letnici SVILANITA pa se gradi nova barvarna. Kot je že omenjeno, se bo vsak čas pričela gradnja obrata SVILE, istočasno pa bo zgrajeno novo upravno poslopje s prostori za družbeno prehrano.

Nemogoče je v kratkem izvlečku naštetiti vse tisto, kar predstavlja danes vrednost SVILANITA. Vendar pa ni odveč primerjalni podatek, da je bila vrednost osnovnih sredstev leta 1952 – 7,400.000.– din, leta 1962 – 442,000.000.– din in konec leta 1977 – preko 16 milijard starih dinarjev.

CELOTNI DOHODEK PO LETIH (v tisočih s. din)

1952	62.000	1961	933.000	1970	5,801.000
1953	92.000	1962	1,243.000	1971	7,694.000
1954	333.000	1963	1,480.000	1972	9,847.000
1955	436.000	1964	1,891.000	1973	10,867.000
1956	334.000	1965	2,271.000	1974	16,511.000
1957	565.000	1966	2,954.000	1975	19,498.000
1958	616.000	1967	2,904.000	1976	21,838.000
1959	837.000	1968	3,260.000	1977	27,075.000
1960	864.000	1969	4,537.000		

Gradi se oplemenitilnica metražnega blaga

Širitev navzven

Ob lastnem razvoju je SVILANIT iskal tudi razna pota sodelovanja z drugimi podjetji in to s ciljem, da bi se proizvodnja na področju lastne dejavnosti utrjevala in širila. Morda v tej zvezi podjetje ni imelo vedno najbolj srečne roke, kljub temu pa so sadovi teh sodelovanj le utrdili tako notranje odnose kakor tudi stremljenje za čim večjo produktivnost in dobro ime na tržišču. Ko se je v Delčevem, Makedonija, snovala nova tovarna frotirja, je SVILANIT tej tovarni pomagal izobraziti kadre, SVILANITOVCI strokovnjaki pa so organizirali proizvodnjo. Končni cilj je seveda bil, da bi obe tovarni čim tesneje sodelovali v dopolnjevanju proizvodnega programa in izbiri blaga kakor tudi na področju prodaje in izvoza. Na žalost pa je bilo to sodelovanje po 4 letih prekinjeno.

Več uspeha je bilo na področju sodelovanja obrata SVILA s hotelskim podjetjem PLAVA LAGUNA POREČ. To podjetje je v času mrtve sezone s svojim osebjem izdelovalo za SVILANIT kravate od leta 1966 dalje. Sodelovanje pa je bilo prekinjeno leta 1973, ker je pač podjetje PLAVA LAGUNA postalo tako veliko, da je lahko svoje ljudi zaposlilo tudi v zimskem času.

TOZD SVILA sodeluje od leta 1968 dalje z italijansko firmo BOTTINELLI, COMA. Ta dobavlja SVILANITU blago za kravate, obenem pa se SVILANIT poslužuje njihovih vzorcev za proizvodnjo lastnega blaga.

Posebej je omembe vredno poslovno sodelovanje SVILANITA s firmo EGERIE iz Tübingena v Zahodni Nemčiji. To sodelovanje sega v leto 1973 in se z vsakim letom pogloblja. V začetku je SVILANIT v svoji konfekciji za EGERIO izdeloval plašče iz blaga, ki ga je dostavljala ta firma. Danes pa SVILANIT za EGERIO proizvaja tkanino in dobavlja kot končni izdelek plašče. Firma EGERIA je ena izmed vodilnih evropskih firm na področju frotirja, predvsem pa kopalnih plaščev. Zato pomeni sodelovanje s to firmo ogromno obogatitev na domačem trgu. Pri firmi EGERIA pa najde SVILANIT tudi tehnično pomoč ne-le na področju konfekcije,

marveč še na področju tkanja in oplemenitenja frotirnih tkanin. Iz skromnih začetkov je to sodelovanje v letu 1977 doseglo že letni promet 1,000.000.— DM. Vse kaže, da se bo sodelovanje s firmo EGERIA uspešno nadaljevalo, razširilo in poglobljalo.

Naši izdelki – doma in v tujini

Na začetku svojega obstoja je moral SVILANIT prodati za 62,000.000.— starih dinarjev izdelkov. Omenjeno je že bilo, da je bila leta 1962 dosežena prva milijarda bruto prometa. Ob 25. letu obstoja podjetja je bilo treba prodati za 20 milijard starih dinarjev blaga, dočim bo po predvidevanjih, ob 30-letnici SVILANITA znašal promet preko 31 milijard starih dinarjev.

Vse proizvedeno blago je treba prodati bodisi doma ali pa v tujini. Kot je znano, SVILANIT prav na področju prodaje v preteklosti ni imel vedno srečne roke, kar je svoje čase pripeljalo podjetje v take težave, da je bila uvedena prisilna uprava.

Danes pokriva SVILANIT s svojimi izdelki celotno Jugoslavijo in prodajna služba obdeluje ta teritorij s 15 prodajanimi področji. Vsako od teh ima svojega zastopnika. Ze leta 1963 je bila organizirana služba analize trga, ki se je pozneje preosnovala v marketing in katere naloga je, da sprti analizira in usmerja prodajne tokove in s tem zagotavlja čim boljši prodajni uspeh.

Delovna organizacija se tudi udeležuje vseh specializiranih sejmov, kot so sejem MODE v Ljubljani, sejem MODA V SVETU v Beogradu, Mednarodne zagrebške sejsmske prireditve, dalje sejmi v Sarajevu, Skopju, Leskovcu itd. Ker so jugoslovanski hoteli največji kupci frotirja, so z njimi organizirani najtesnejši stiki preko Združenja hotelirjev v Zagrebu. S temi se srečuje SVILANIT vsako leto na posebnih sestankih. Enako so organizirani tudi stiki z zdravstvenimi ustanovami.

Posebna izvozna služba skrbi, da se preko jugoslovanskih izvoznih podjetij prodajajo izdelki SVILANITA tudi v tujini. Začetek izvoza beležimo z letom 1961. Takrat je bilo izvoženih za 18.000 \$ blaga. V jubilejnem letu pa se predvideva, da bo izvoza za 10 x več. SVILANITOV I izdelki se prodajajo pretežno v zahodno-evropskih državah in sicer na Švedsko, Norveško, Dansko, Anglijo, Francijo, Avstrijo, glavni kupec pa so zahodno-nemške firme vključno z že omenjeno firmo EGERIA. SVILANITOV I izdelki so bili dalje izvoženi v Vzhodno Nemčijo, Sovjetsko zvezo, Švico, USA, Kanado in nekatere arabske države.

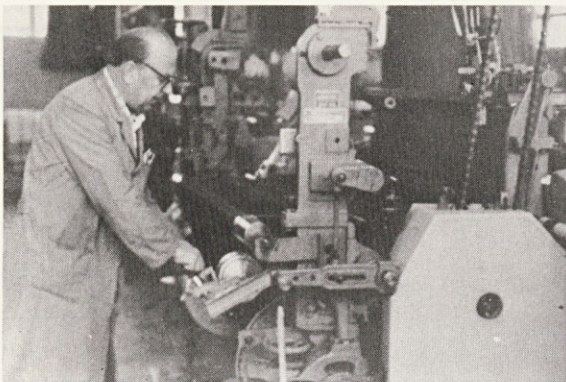
Križno-previjalni stroji v pripravljalnici za frotir

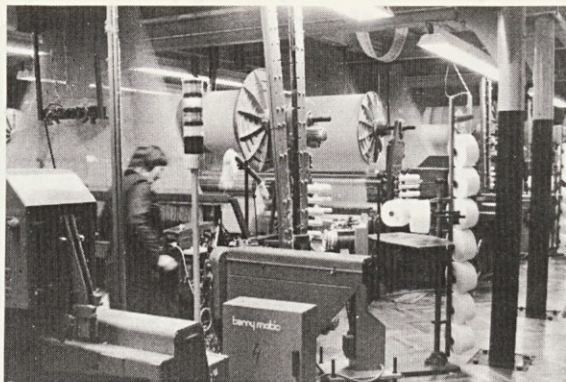
SVILANIT izvaža preko specializiranih izvoznih organizacij, kot so JUGOTEKSTIL LJUBLJANA, UNITEX LJUBLJANA, CENTROTEKSIL BEOGRAD, BRODOIMPEX BEOGRAD in druge.

IZVOZ (v USA \$)

1961	18.084	1967	298.628	1973	1,018.579
1962	54.599	1968	447.693	1974	1,244.192
1963	103.804	1969	546.851	1975	1,717.490
1964	184.000	1970	683.510	1976	1,705.672
1965	211.758	1971	663.429	1977	2,167.125
1966	344.618	1972	777.803		

Pri svilarskem tkalskem stroju

Tkanje frotirja na novih statvah

Samoupravljanje

Prvi delavski svet je bil izvoljen leta 1950. Štel je 15 članov in dne 6. 9. 1950 je prevzel podjetje v upravljanje. Prvi predsednik DS je bil Vinko Rozmanič, eden izmed redkih članov današnjega kolektiva, ki se lahko ponaša, da je vztrajal vseh 30 let v SVILANITU.

Kot je bilo že omenjeno, je bil leta 1956 DS razpuščen, ker je bila uvedena prisilna uprava, ki je trajala do konca leta 1957. Po ukinitvi prisilne uprave je bil zopet izvoljen DS ter upravni odbor.

Volitve v organe upravljanja

Volitve v organe upravljanja

Konfekcioniranje plaščev

Vsebina samoupravljanja se je z vsakim letom poglobljala na ta način, da so bili sprejeti razni normativni akti, ki so urejali notranje odnose v podjetju in določali njegovo gospodarsko politiko. Ena izmed bistvenih nalog organov upravljanja pa je bila, da se je začrtala dosledna pot specializacije proizvodnje in disciplinirano gospodarsko planiranje. Prav na področju planiranja se SVILANIT lahko ponaša z doslednim sprejemanjem plana tako za posamezna letna obdobja kakor tudi za prihodnost, še bolj pa, da se izvajanje planskih postavk dosledno nadzira.

Prva sistematična ureditev notranje zakonodaje je bila izvršnega s sprejetjem statuta leta 1963. Organizacija samoupravljanja se s tem statutom ni bistveno spremenila, saj je ohranjala institucijo delavskega sveta in upravnega odbora.

Novo vsebino samoupravljanja je dal statut, ki je bil sprejet leta 1970. Po teh statutarnih predpisih ima podjetje centralni delavski svet, posamezne delovne enote pa svete delovnih enot z določenimi pristojnostmi. Zelo važna je bila ukinitve upravnega odbora in uvedba kolektivnih izvršilnih organov. Na ta način je bilo k samoupravljanju pritegnjenih veliko več sodelujočih in s tem je bila razširjena osnova demokracije.

Zadnje preobrazbo je samoupravljanje začelo doživljati prav ob 25-letnici obstoja podjetja.

Delovna organizacija SVILANIT združuje v sebi dve temeljni organizaciji združenega dela in sicer TOZD FROTIR in TOZD SVILA.

Poleg obeh temeljnih organizacij pa je v okviru delovne organizacije organizirana še delovna skupnost skupnih služb. Dalje posluje v tem okviru tudi trgovina na drobno, ki je registrirana za prodajo izdelkov iz lastne proizvodnje in tekstilnih izdelkov drugih proizvajalcev. Trgovina na drobno je registrirana pri Gospodarskem sodišču kot samodejna poslovna enota, nima pa lastnosti temeljne organizacije združenega dela oziroma pravne osebe.

Samoupravni organi v delovni organizaciji so naslednji: Zbor delovnih ljudi, Delavski svet delovne organizacije, Delavski svet TOZD FROTIR, Delavski svet TOZD SVILA, Delavski svet DSSS. Vsi delavski sveti delujejo na delegatski osnovi.

Razvoj samoupravne organiziranosti pa še ni dokončen, kajti samoupravljanje je treba nenehno dopolnjevati, predvsem pa poglobljati, tako da pride volja neposrednega proizvajalca do pravega izraza in prave veljave.

Pred delovno organizacijo in delovnimi ljudmi stoji naloga izvajanja Zakona o združenem delu. Neposredne naloge, ki morajo prav v jubilejnem letu dobiti svoj neposredni izraz, so sprejemanje

samoupravnih aktov. Ti akti morajo urediti čimbolj natanko notranje odnose med TOZD, delovnimi enotami in posamezniki, urediti morajo dohodkovne odnose, predvsem pa delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Prav določila Zakona o združenem delu narekujejo stalen proces izpopolnjevanja samoupravne organiziranosti.

PREDSEDNIKI DELAVSKIH SVETOV

1950	do	1951	Rozmanič Vinko	1972	do	1973	Wiegele Bogomil
1952	do	1953	Letnar Stane	1974	do	1975	Wiegele Bogomil predsednik DO
1954	do	1955	Potočnik Maks				Leskovec Janez Predsednik TOZD FROTIR
1956			DS razpuščen				Rozmanič Vinko predsednik TOZD SVILA
1957	do	1958	Spruk Franc				Zorman Francka predsednik DSSS
1959			Leskovec Janez	1976	do	1977	Zobavnik Stane DO
1960	do	1961	Makovec Stane				Korošec Franc predsednik TOZD FROTIR
1962	do	1963	Seljak Bogdan				Kimovec Janez predsednik TOZD SVILA
1964	do	1965	Koncilja Cveto				Zorman Francka predsednik DSSS
1966			Pečevnik Peter	1978			Lipovšek Peter DO
1967			Pečevnik Peter in Nograšek Ivan				Korošec Franc predsednik TOZD FROTIR
1968	do	1969	Jenko Emil				Kokalj Tatjana, predsednik TOZD SVILA
1970	do	1971	Ribaš ing. Slavko				Balantič Silvo predsednik DSSS

Kadri

Ob ustanovitvi je delovni kolektiv štel 50 članov. Z rastjo proizvodnje se je število delavcev začelo večati in leta 1962 je bilo zaposlenih v SVILANITU 389 delavcev, ob 25-letnici jih je bilo 715, ob 30-letnici delovne organizacije pa je 788 članov delovnega kolektiva.

Sistematična skrb za kadre na samem začetku ni bila mogoča. Tudi v obdobju, ko je SVILANIT preživel kritične trenutke, temu vprašanju ni bila posvečena prevelika pozornost.

Preokret je bil izvršen šele v letih 1962 in 1963, ko so prišli v podjetje prvi inženirji in ko so odgovorna mesta začeli zasedati ljudje s ustrezno strokovno izobrazbo.

Danes je izobraževanju kadrov posvečena stalna pozornost. S štipendijami oskrbuje delovna organizacija strokovnjake s srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Uvedeno je redno izobraževanje na delovnih mestih za delavce, ki nimajo potrebne kvalifikacije za opravljanje svojega dela. Uvajanje nove moderne tehnologije, predvsem pa elektronike, zahteva od kvalificiranega kadra, da se stalno izpopolnjuje, zato so uvedeni razni seminarji, tečaji, prakse, pri čemer igra veliko vlogo DITT.

Pri krojenju plaščev

Konfekcioniranje kravat

V trgovini na drobno pri vходу v tovarno

Razvitje gasilskega prapora

Danes je zaposlenih v delovni organizaciji 9 delavcev z visoko izobrazbo, 10 z višjo izobrazbo, 67 s srednjo izobrazbo, 16 je visoko kvalificiranih delavcev, 166 kvalificiranih, 13 jih ima nepopolno srednjo izobrazbo in 80 je polkvalificiranih delavcev.

Nova tehnologija bo v bodoče še bolj vplivala na kvalifikacijski sestav kadrov, saj bo za obvladovanje tehničnih naprav in organizacije dela potrebno večje znanje, kar bo vplivalo na zmanjševanje števila nekvalificiranih delavcev, ki jih je v delovni organizaciji še vedno dobra polovica.

POVPREČNI MESEČNI OSEBNI DOHODEK NA ZAPOSLENEGA (v s. din)

1952	7.773.—	1961	20.680.—	1970	119.700.—
1953	8.619.—	1962	23.330.—	1971	151.600.—
1954	9.266.—	1963	35.078.—	1972	173.000.—
1955	10.675.—	1964	42.248.—	1973	203.500.—
1956	10.159.—	1965	58.502.—	1974	251.700.—
1957	12.228.—	1966	74.378.—	1975	306.900.—
1958	10.796.—	1967	76.880.—	1976	325.700.—
1959	14.889.—	1968	90.292.—	1977	420.900.—
1960	18.210.—	1969	103.500.—		

Skupne službe

Danes ima podjetje svoj lastni laboratorij, ki je priključen k barvarni in ki deloma opravlja naloge kontrole, deloma pa določa tehnologijo oplemenitenja blaga.

Razvojni oddelek ima svoje začetke v letu 1962. Iz skromne desinature je v teku let nastal solidno organiziran oddelek za kreiranje v bombažu in svili ter za iskanje novih namembnih predmetov, ki dopolnjujejo osnovni proizvodni program.

Najmlajša izmed obronih služb je računski center. Obstaja komaj 5 let in preko njega se evidentirajo podatki s pomočjo računalnika, kar omogoča hitrejša in učinkovitejša ukrepanja v celotnem poslovnem procesu podjetja. Vendar pa računski center s svojo opremo že ni več kos vsem nalogam in zato bo kaj kmalu treba misliti na to, da se ta center tehnično in kadrovsko izpopolni.

Ne nazadnje je treba omeniti še prevozni park s svojimi tovornjaki in dostavnimi vozili, mehanično delavnico in remontno skupino. Brez učinkovitosti teh služb ne bi bilo mogoče nemoteno delo, moderen strojni park pa zahteva od teh skupin vedno večje znanje in stalno izobraževanje na področju nove tehnologije.

30 let razvoja SVILANITA ni bila majhna stvar, kakor je razvidno iz tega kratkega pregleda. Upoštevati je še to, da se je podjetje razvijalo v glavnem ob lastnih silah in takorekoč brez tuje pomoči, zato je 30-letni jubilej vsekakor važen mejnik v njegovi zgodovini.

Vprašati se je treba, kje je končna postaja! Najbrž je ni! Kajti nova tehnologija, nove potrebe na tržišču kažejo le naprej in brez dvoma bodo samoupravni odnosi odigrali pri tem odločilno vlogo.

Brez dvoma ne bi bila slika celotne rasti podjetja popolna, če ne bi v tem obnavljanju zgodovine SVILANITA omenili tudi nekaterih skupnih – spremljevalnih služb.

Kot je bilo že rečeno, je bila leta 1962 ustanovljena trgovina na drobno. Njen prvotni namen je bil, da bi se preko nje prodajalo defektno blago članom kolektiva. Toda že kmalu po ustanovitvi je trgovina začela prodajati blago tudi širši javnosti in se tako v teku let spremenila v važen faktor SVILANITOVEGA gospodarskega življenja. Danes domuje ta trgovina v lepo urejenem lokalu ob vhodu v podjetje in se po prometu kosa z največjimi SVILANITOVIMI odjemalci. Predvideva se, da bo trgovina ob jubilejnem letu dosegla preko 700 milijonov starih din prometa.

Do leta 1961 ni bila v Svilanitu organizirana družbena prehrana. Takrat je bil ustanovljen skromen bife in leto nato je bila v bivšem skladišču premoga urejena menza, ki je pričela dajati delavcem tudi tople obroke. Ta menza še danes nima lastne kuhinje in je navezana na nabavo toplih obrokov izven podjetja. Vsekakor pa je postala premajhna in ker tudi ni sodobno urejena, se je že v letu 1974 začela akcija za izgradnjo novega sodobnega obrata družbene prehrane. Do uresničitve te zastavljene naloge pa do danes še ni prišlo, obstoje pa vse možnosti, da bo z gradnjo novega objekta za SVILO in novega upravnega poslopja tudi obrat družbene prehrane dobil svoje mesto, ki bo odgovarjalo zahtevam podjetja za daljšo dobo.

Začetek sistematične skrbi za počitniško rekreacijo sega v leto 1960, ko so bile opremljene tri vikend-hišice v Novem gradu. Tem se je nato pridružila kočna na Veliki planini in nazadnje počitniški dom na Rabu. Poleg teh stalnih objektov pa je na razpolago tudi večje število bivalnih prikolic, ki se vsako leto postavljajo v razne campe ob morju.

Svilanit v jubilejnem letu

Delovna organizacija SVILANIT si je za jubilejno leto 1978 s svojim letnim planom zadala naslednje naloge:

Ustvariti mora:

Celotni prihodek	306,604.000.— din
Dohodek	120,777.000.— din
Čisti dohodek	83,871.000.— din
Družbeni proizvod.	129,802.000.— din
Akumulacija	14,331.000.— din

Število zaposlenih bo v tem letu 783 delavcev.

Dohodke na zaposlenega bo 154.000.— din

Čisti dohodek na zaposlenega bo 107.100.— din

Družbeni proizvod na zaposlenega bo 165.700.— din

Dostavni avtomobil, ki ne kroži samo po jugoslovan-
skih cestah, temveč ga je videti redno tudi v tujini

TOZD FROTIR bo izdelal 3,979,000 m² blaga, iz katerega bo izdelanih 6,200.000 komadov brisač, 640.000 komadov galanterijskih izdelkov in 140.000 komadov plaščev.

TOZD SVILA bo izdelal 84.500 m² kravatte tkanine, v konfekciji svile pa 867.500 komadov kravata, rud in šalov.

Tako zadana naloga predstavlja najboljšo izkoriščanje razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti, njena uresničitve pa sloni na dvigu produktivnosti dela, ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja. Uresničitvi gornjih nalog mora biti prilagojena organizacija proizvodnje, ki ji je osnova mesečni plan proizvodnje. Pri tem je treba polagati posebno pozornost zmanjševanju škarta v proizvodnji in proizvodnim stroškom. Rast stroškov mora biti nižja od rasti celotnega dohodka.

Ker je uresničitve planskih nalog odvisna od učinkovitega nagrajevanja po delu, je bil v začetnih mesecih tega leta sprejet samoupravni sporazum, po katerem so bili izdelani pravilniki o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno parabo v skladu z zakonskimi določili Zakona o združenem delu. Osnovno vodilo pri oblikovanju in sprejemanju načel nagrajevanja je odvisnost od delovnega prispevka delavca, od količine in kakovosti dela, upoštevajoč obseg in zahtevnost dela. Izhajajoč iz tega načela so bili opredeljeni v samoupravnih aktih kriteriji količine, kvalitete in gospodarnosti dela. Vse to se že vpeljuje v prakso, kar pa bo

v naslednjem obdobju stalna in dolgotrajna naloga. Ena izmed nalog, ki je neposredno pred delovnim kolektivom, je oblikovanje kataloga oziroma razvida del in opravil.

Polletni obračun kaže, da so te zahtevne naloge uresničljive in če ne bo posebnih pretresov, ki niso v območju delovne organizacije, bodo ob koncu leta ne samo dosežene, ampak tudi presežene.

DIREKTORJI OD USTANOVITVE DO DANES

1948	do	1951	Franjo Lipovec Rajko Rajh in Anton Flere
1952	do	1956	Milan Terpinc
1956	do	1957	Dušan Jagodic kot prisilni upravitelj
1957	do	1961	Dušan Jagodic
1961	do	1974	Stane Marcijan
1974	do	danes	ing. Slavko Ribaš, direktor DO Matija Jenko, direktor TOZD FROTIR Marjan Novak, direktor TOZD SVILA

Temeljni organizaciji in njihova perspektiva – TOZD SVILA

Zgodovina Temeljne organizacije združenega dela SVILA, je pestra, saj SVILANIT nosi po njej svoje ime. Majhna obrtna delavnica z zastarelo tehnologijo se je razvila v moderno tkalnico in konfekcijo kravat in drugih modnih artiklov iz svile. Danes je ta temeljna organizacija opremljena z najmodernejšimi taklškimi stroji, z elektronskim prebijalnim strojem za prebijanje žakardskih kart in specialnimi šivalnimi stroji za konfekcioniranje in krojenje kravat.

SVILANIT se predstavlja na sejmih

Preselitev svilarskega obrata iz Mekinj za ograjo združenega SVILANITA je le začasno rešila prostorsko problematiko, kajti današnji prostori ne omogočajo razširitve proizvodnje, še manj pa njene modernizacije in s tem povečanja produktivnosti dela. Pomanjkanje prostora se čuti tako v tkalnici kot v konfekciji, posebej pa še v skladišču surovin in skladišču gotovih izdelkov.

Proizvodnja v TOZD SVILA je specifična in zahtevna ter je podvržena vsakodnevnim modnim muham, zato morajo biti artikli modni, izdelani v majhnih serijah in v pestrem izboru. Malokomu je znano, da se v tkalnici stke od vsakega vzorca le po 200 metrov blaga in še to le v 4 barvnih variantah.

Iz navedenega sledi, da mora biti skladišče gotovih izdelkov organizirano tako, da je mogoč dostop do slehernega artikla, do slehernega vzorca in do vsake barvne variante.

Bodoči proizvodni program sloni še vedno na proizvodnji tkanine za kravate in v izdelavi le-teh. Za dodatno proizvodnjo pa ima TOZD SVILA v svojem programu ostale modne artikle iz svilene tkanine.

Domače tržišče ima vse pogoje, da sprejme še večje število izdelkov, ki jih proizvaja TOZD SVILA, predvsem pa bi bilo treba prodreti tudi na zunanja tržišča, saj so TOZDU SVILA devizna sredstva prepotrebna za nabavo osnovnega materiala in tudi za nakup tkanine, s katero se bogate doma izdelani deseni.

Prostorska stiska, ki zavira nadaljnji razvoj TOZD SVILA, je torej osnovna naloga, ki jo je treba rešiti v najbližji bodočnosti. Združiti je treba v enem objektu proizvodne obrate, desinaturo in strokovno vodstvo.

Glavni projekt za gradnjo novega proizvodnega obrata je že izdelan. Predvideva se, da bomo prvo lopato za temelje zasadili še letos pred koncem leta. Tudi finančna sredstva so zagotovljena. Tako računamo, da bo ob koncu leta 1979 obrat SVILA v novih prostorih.

Kot že rečeno, se proizvodnja v TOZD SVILA danes odvija z moderno tehnologijo, vemo pa tudi, da danes stroji in strojne naprave hitro zastarevajo. Zato bo tudi v bodoče nujno slediti vsem tehnološkim novostim in tako so že v naprej podane potrebe po dobrem strokovnem kadru. Podvrženost modi pa narekuje, da se pri oblikovanju modnih artiklov namešča res sposobne delavce, z izostrenim poslušom za modo, kajti vsak napačen ukrep na tem področju je vedno lahko usoden.

Rešitev zahtevnih zastavljenih nalog si brez pravih samoupravnih odnosov ni mogoče zamisliti.

– TOZD FROTIR

V naslednjem obdobju razvoja proizvodnje frotirja bo posvečena skrb manj povečanju proizvodnje, več pa vlogi nadaljnje modernizacije tehnologije, povečani produktivnosti in prodajnosti izdelkov.

Bistveno nova kapaciteta bo nastala z gradnjo objekta za oplemenitenje metražnega blaga. Tu bo poleg naprav za barvanje montiran razpenjalno-sušilni stroj, ki bo poleg ostalega nudil možnost obdelave striženega frotirja s parjenjem, s čimer bo dosežena na tem področju prava kvaliteta blaga, ki je na tržišču, predvsem pa v izvozu, najbolj iskana. Ko se bo obdelava metražnega blaga preselila v nov objekt, bo dana možnost, da se dokončno rekonstruira barvarna za prejo po najmodernejših principih.

Novi objekti rastejo

Barvarna – novi parni kotli

V tkalnici frotirja obstoji še vedno problem nočnega dela. Ukinitev le-tega zahteva, da se kapacitete v obeh dnevniških izmenah povečajo za izpadlo proizvodnjo v nočni izmeni. To je mogoče doseči le z nabavo novih tkalskih strojev, seveda pa z nebistvenim povečanjem proizvodnih prostorov. Istočasno bodo starejši tkalski stroji zamenjani z novimi, hitrimi, brezčolničnimi statvami.

Ko se bo preselil TOZD SVILA v nove delovne prostore, bo omogočeno konfekciji frotirja smotrnejše delo, predvsem pa se bodo povečale površine za skladiščenje blaga. Možna bo tudi postavitve dodatnih specialnih šivalnih strojev za boljše in hitrejše proizvodnjo.

Povečanje produktivnosti zahteva v šivalnici brisač dodatno opremo na različnih fazah robljenja, dalje pri pakiranju brisač in pri proizvodnji drobnih izdelkov iz frotirja.

Enaki problemi se pojavljajo tudi na previjalnih strojih v pripravljalnici, konfekciji in barvarni.

Posebno pozornost bo tudi v bodoče treba posvečati organizacijsko-tehničnim vprašanjem v sami proizvodnji, dalje vprašanjem spremljanja podatkov in planiranja, izbiri blaga, smotrni kolekciji in zmanjševanju proizvodnih stroškov.

SVILANIT se predstavlja na sejmih

16 let obveščanja

„Vsak začetek je težak. Morda so bili med nami pesimisti, ki so zmajevali z glavami ter menili, da ne bomo uspeli ali celo da nam tako glasilo ni potrebno. Mi pa hočemo dokazati, da smo se lotili še kako potrebne naloge in da nam ne more in ne sme biti žal sredstev, ki bodo v bodoče potrebna za izdajanje glasila. Te naloge smo se lotili s skromnimi sredstvi, vendar obogateni z obilo dobre volje, kajti zavedamo se, da je v sistemu delavskega upravljanja služba obveščanja izredne važnosti . . .“

Januar 1962

Obiskali so nas

Član CK KPJ tovariš Josip Vrhovec

Član predsedstva SRS tovariš dr. Marjan Breclj

Podpredsednik Republiškega izvršnega sveta Slovenije tov. Zvone Dragan

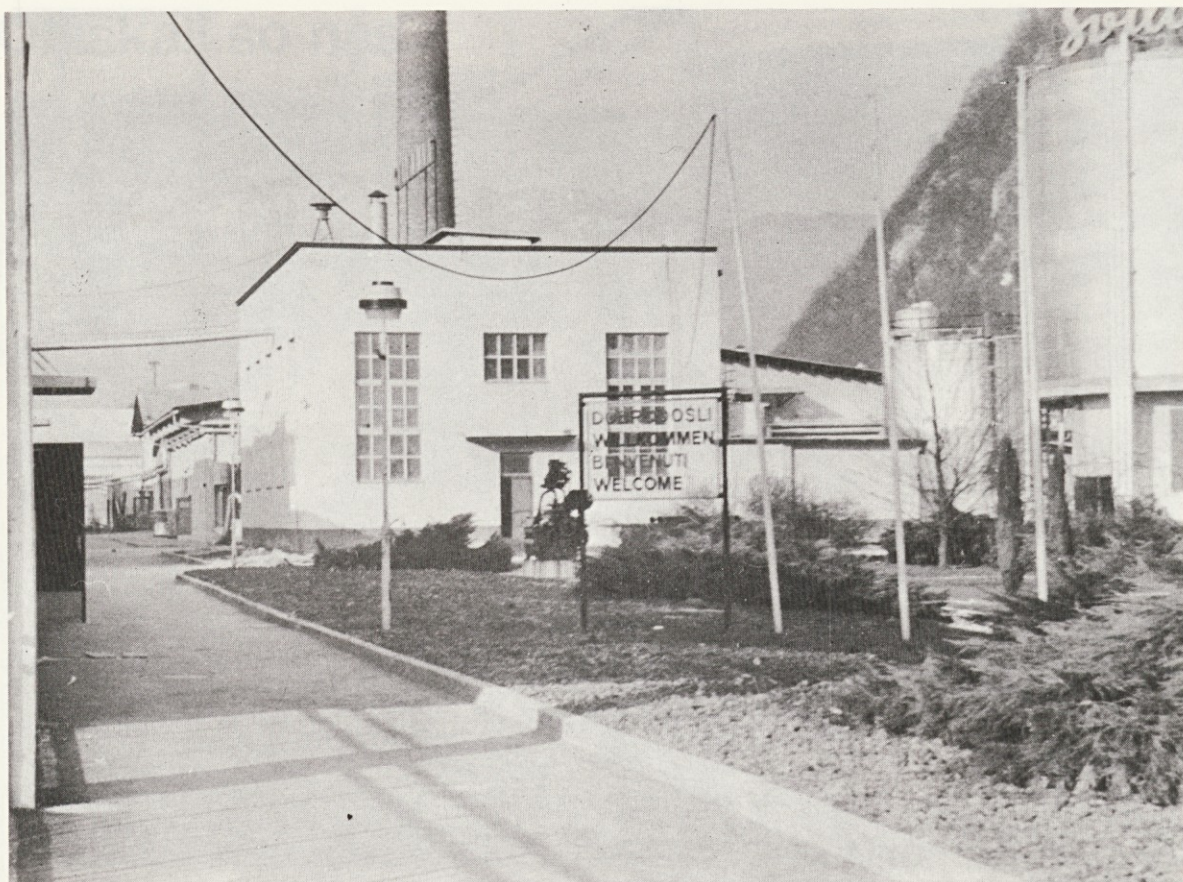

Sekretar CK KPS tovariš Franc Šetinc

Gost iz Tanzanije

Pogled v SVILANIT leta 1976

Te besede je zapisal takratni direktor tovariš Marcijan v uvodu k prvi številki Kamniškega tekstilca. Dokaz pravilnosti navedenih misli je dejstvo, da Kamniški tekstilec izhaja od leta 1962 do danes neprekinjeno, t.j. polnih 16 let.

Potreba po temeljitem obveščanju o vsem dogajanju v delovni organizaciji je rodila leto pozneje še INFORMATOR, ki ima za nalogo, da hitro in sproti posreduje med člane kolektiva vse tisto, kar mora o podjetju, njegovem delovanju in samoupravljanju vedeti sleherni delavec.

INFORMATOR izhaja od vsega začetka do danes v 300 izvodih v ciklostilni tehniki, kajti ta omogoča, da je izhajanje hitro ter da tako dobe delavci informacije takorekoč iz prve roke, ko so še sveže, posebej takrat, kadar je na podlagi obvestil treba hitro ukrepati.

Praznik podjetja — pogostitev članov kolektiva

Upokojenci na obisku v SVILANITU

Oblika KAMNIŠKEGA TEKSTILCA se je menjavala. Glasilo izhaja letno v 12 številkah, oziroma v 6 dvojnih številkah in dosega danes naklado 800 izvodov. Na začetku je bil razmnoževan na ciklostilu, le da je imel tiskane in barvaste platnice. Pozneje je dobil obliko časopisa in je bil tiskan v tiskarni, danes pa ima revialno obliko in je zato lepše in bogatejše tehnično urejen.

Da je bil začetek težak, je razumljivo, ker ni bilo lahko pridobiti stalnih sodelavcev za prispevke. Zato je bilo dostikrat treba posameznike, predvsem pa odgovorne in vodilne delavce, z zadolžitvami pripraviti do tega, da so napisali o vsakdanjih problemih. Na začetku je bilo dostikrat težko ločiti zrno od plev in oceniti važnost posameznih informacij, o katerih delovna skupnost mora biti ovesčena.

Ob 30-letnici delovne organizacije si ne moremo več zamisliti, da bi se ukinilo izhajanje tovarniških glasil, kajti na današnji stopnji samoupravljanja bi neobveščena rodila usodne posledice v odnosih v delovni organizaciji.

Želimo, da se število sodelavcev v KAMNIŠKEM TEKSTILCU še razširi in da v bodoče prispevki ne bi bili samo številni, ampak tudi vsebinsko poglobljeni.

Ob vhodu v tovarno

Prva reklama

Danes deluje v okviru službe marketinga v SVILANITU tudi dejavnost ekonomske propagande, ki z različnimi prijemi preko sredstev javnega obveščanja, sejmov in lastnih katalogov seznanja širšo javnost o svojih izdelkih, predvsem takrat, kadar gre za nove izdelke oziroma za njih posebno namembnost.

Prvi začetki SVILANITOVE reklame segajo v leto 1952. Takrat se je v radiu med reklamnimi oddajami vsak dan oglašala pesem, ki jo je spesnil, uglasbil in tudi pel Frane Milčinski—Ježek. Melodija in besedilo sta postala tako popularna, da še danes ni povsem pozabljena in prav je, da ostane vsaj zapisana za bodoče čase. Pesmica se je glasila takole:

*Če hočeš na plesišče,
čeprav si lep in mlad,
stopiš na bojišče
mogočih vseh kravat.*

*Kravata ni copata,
ki čisto je pri tleh,
kravata je okrog vrata,
vsakomur na očeh.*

*Če hočeš kaj veljati
v družbi lepih mož,
boš segel po kravati,
vse kar najlepši boš.*

*Obleka elegantna,
obraz lepo obrit,
okrog vrata pa kravata
tovarne SVILANIT!*

Stanovanju največja skrb

V sleherni delovni organizaciji je stanovanjsko vprašanje eno izmed najbolj perečih v sklopu družbenega standarda. V času od ustanovitve SVILANITA pa do njegove uveljavitve v gospodarskem dogajanju seveda to vprašanje ni moglo biti obravnavano smotrno, kajti za reševanje stanovanjskega vprašanja so potrebna velika denarna sredstva.

Delovni kolektiv je sistematično pristopil k reševanju stanovanjskih problemov leta 1962, ko se je zavzel za to, da nekateri borci NOB, člani delovnega kolektiva, dobe potrebna stanovanja. Že leta 1963 je bila ustanovljena komisija za družbeni standard in izdelan prvi pravilnik, v katerem so predvideni predvsem socialni kriteriji za dodeljevanje stanovanj.

Prihod novih strokovnih kadrov v podjetje je zahteval, da se le-tem omogoči stalno bivanje v Kamniku in jih tako pritegne tudi k stalnosti v podjetju. V ta namen je bila v letu 1964 ustanovljena stanovanjska zadruga, ki je delovala vse do njene ukinitve v letu 1971. V tem obdobju se je predvsem razmahnila individualna gradnja, v delovni organizaciji pa je skrb za stanovanjske probleme prevzel odbor za kadre in družbeni standard.

Ko je leta 1974 bila izvršena reorganizacija delovne organizacije z ustanovitvijo TOZD-ov, opravlja funkcijo izvajanja politike stanovanjskega vprašanja posebna komisija, ki jo imenuje centralni delavski svet.

Sredstva za gradnjo stanovanj se formirajo od bruto osebnih dohodkov, njihova višina pa je odvisna od sporazuma, ki ga sklenejo delovne organizacije z občino.

V letu 1975 je bil izdelan pravilnik o dodeljevanju stanovanj v družbeni lasti in kreditiranju individualne stanovanjske izgradnje. V tem pravilniku so določeni vsi kriteriji, po katerih posamezni prosilci lahko pridejo bodisi do stanovanja v družbeni lasti, bodisi do kredita za individualno gradnjo.

V letu 1977 so se formirala sredstva za stanovanjsko izgradnjo v višini 7 % od bruto osebnega dohodka. Tako dobljena sredstva so se delila za solidarnostni sklad pri občini, za kreditiranje stanovanjske izgradnje, za gradnjo individualnih hiš, za dijaške domove in za domove upokojencev.

Danes lahko trdimo, da perečih stanovanjskih problemov v delovni organizaciji ni. Vendar problematika ostaja, kajti v delovno organizacijo prihajajo vedno novi ljudje, mladi člani delovnega kolektiva si ustvarjajo svoje družine in tako ostaja stanovanjska problematika nenehan proces, ki ga bo treba tudi v bodoče sproti reševati.

Svilanit kot pokrovitelj

Kot je znano, je tkalnica, po kateri nosi SVILANIT danes svoje ime, imela prvotno svoj sedež v Mekinjah. Zato ni čudno, da se je osnovna šola v Mekinjah obračala večkrat prav na SVILANIT, kadar ji je bila potrebna materialna pomoč.

Šola v Mekinjah

Dedek mraz v SVILANITU

To je bil razlog, da je delovna organizacija SVILANIT leta 1957 prevzela patronat nad to šolo.

SVILANIT vsako leto rezervira določena denarna sredstva, ki gredo v prid tej šoli, predvsem za obdaritev ob dnevu dedka mraza, dalje pa tudi za nabavo razne opreme. Tako je bila v šoli napeljana topla voda, urejeno igrišče, knjižnica, nabavljeni razni učni pripomočki itd.

Učenci osnovne šole Mekinje vsako leto sodelujejo v SVILANITU z različnimi kulturnimi programi ob prazniku podjetja, ob dnevu dedka mraza v podjetju, ob dnevu žena in podobno.

S tem je ustvarjena tesna vez med to majhno osnovno šolo in našim delovnim kolektivom, saj je v tej šoli mnogo učencev, katerih starši so zaposleni v SVILANITU.

Družbeno-politične organizacije

Iz ohranjenih dokumentov je razvidno, da je bila Osnovna partijska organizacija v SVILANITU ustanovljena leta 1952. Tega leta so bili z združitvijo SVILANITA, OTEKSA in JUGOPAMUKA postavljeni pogoji za ustanovitev samostojne organizacije ZK. Dotlej so člani ZK delovali organizacijsko povezani na terenu. V tedanjem 127 članskem kolektivu je bilo 7 članov ZK. Dokumenti pričajo o plodnem delovanju ZK SVILANIT v teku šestindvajsetih let njenega obstoja.

ZK je vseskozi ohranila vlogo tiste napredne sile, ki si je tvorno prizadevala uresničiti zgodovinske cilje delavskega razreda.

Organizacija ZK je v delovni skupnosti SVILANIT nenehno krepila svoje vrste in s kritičnimi analizami vseh življenjskih vprašanj njenega razvoja dajala trajen pečat tokovom gospodarskega in družbenega razvoja naše družbe.

Danes delujejo v delovni organizaciji SVILANIT tri osnovne organizacije ZK: v TOZD FROTIR, TOZD SVILA in DELOVNI SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB.

Sedanja usmeritev dela ZK v SVILANITU je izražena v besedah, ki so jih komunisti SVILANITA namenili v pozdrav XI. KONGRESU ZKJ:

„Komunisti se v celoti zavedamo odgovornosti, ki jo nosimo v boju za dosego ciljev, ki si jih zastavljamo na poti nadaljnjega razvoja naše socialistične samoupravne družbe. Vse naše najboljše sile bomo uporabili, da bomo uresničili revolucionarno vizijo socialistične samoupravne demokracije v našem širšem in ožjem okolju.“

Vaja civilne zaščite

Ženska gasilska ekipa pri vaji

VLOGA SINDIKATA

Delo sindikalne organizacije se je razvijalo vzporedno z ustanovitvijo in razvojem delovne organizacije. Teža povojnega obdobja je zahtevala, da sleherni član družbene skupnosti prispeva k obnovi domovine, zato je sindikalna organizacija poleg organiziranega dela podjetja z udarniškim delom pomagala obnavljati tam, kjer so bile potrebe največje. Težave s preskrbo so nalagale sindikatu, da je del svojih sil usmeril prav v to smer, kar v tistem času ni bilo lahko. Mnogi starejši delavci se še dnaes spominjajo delovnih akcij, s katerimi so pomagali graditi prve objekte na Perovem. Vsaka prostovoljna delovna akcija je povezovala delavce v enotno delovno skupnost in krepila zavest, da dejansko spadajo k tej delovni skupnosti in tako širši socialistični družbi.

Težišče dela sindikata v današnjem času je v skrbi za čimboljšo samoupravno organiziranost delovne organizacije. Za doseg tega cilja se sindikat redno vključuje v vse razprave, ki zadevajo organizacijo in razvoj delovne organizacije SVILANIT. Prav tako pa ne stoji ob strani pri problemih, ki se pojavljajo v samoupravnih interesnih skupnostih v okviru občine.

V skrbi za posameznega člana delovne organizacije se sindikat nenehno zavzema pri razpravah in akcijah, ki rešujejo položaj posameznika tako ob problemih družbenega standarda, zdravstvene in socialne zaščite, rekreacije, reševanja stanovanjskih problemov itd.

Tudi športno udejstvovanje, organiziranje izletov in ekskurzij sta važni nalogi, ki jih opravlja sindikalna organizacija.

Skladno z novo organizacijsko obliko delovne organizacije deluje danes sindikalna organizacija tudi v temeljnih organizacijah združenega dela, tako da je sindikat čim bliže vsem vsakodnevnim problemom, ki zadevajo delovnega človeka.

V obdobju tridesetih let so naši predhodniki svoje delo pošteno opravili. Trudimo se, da bo tudi naše delo uspešno in upamo, da bo tudi v bodoče dejavnost sindikata v mnogočem prispevala k nadaljnjemu razvoju delovne organizacije.

Gasilska vaja

Vihar je podrl skaldišče koridor leta 1974

Društvo tekstilnih inženirjev in tehnikov v Svilanitu

Začetki društvene dejavnosti segajo že v leto 1953, ko je bilo v Jaršah ustanovljeno DITT, h kateremu so se priključili tudi tehniki in inženirji iz SVILANITA.

Leta 1964 je bilo v Kamniku ustaovljeno samostojno društvo DITT, ki je takrat štelo 50 rednih in izrednih članov. Danes šteje društvo 87 članov, strokovna struktura članov pa je dokaj pestra. V društvu so namreč včlanjeni poleg tekstilcev tudi strojniki, kemiki, pravniki in ekonomisti, ki delajo v tekstilni industriji. Tako je možnost delovanja društva zelo široka.

Prvenstveno je to delovanje usmerjeno na področje razvoja nove tehnologije. Društvo je izdelalo več elaboratov o razvoju podjetja s področja energetike, vodovodnih in elektro-instalacij, nove opelemenitilnice TOZD FROTIR in novega obrata TOZD SVILA. Izdelani so bili tudi normativi za varstvo pri delu, društvo je sodelovalo pri uvajanju novega sistema nagrajevanja, pri uvedbi WF—sistema, dela v konfekciji ter pri izdelavi načrtov za izboljšanje organizacije dela v delovni organizaciji. V okviru društva je bila ustanovljena komisija za izdelavo pravilnika o inovacijah, s čimer je bila dana spodbuda za poživitev dejavnosti na področju izumiteljstva.

Vzporedno z razvojem nove tehnologije se je pokazala potreba po izobraževanju obstoječih kadrov. Zato je bilo v okviru društva organiziranih več tečajev za izobraževanje tkalskih mojstrov, barvarjev in električarjev. Prav letos teče tečaj industrijske elektronike za delavce iz elektro delavnice.

Stalna oblika izobraževanja so postala razna predavanja, ki seznanjajo člane z dogajanjem v tekstilni tehnologiji, ekonomiki in organizaciji sorodnih podjetij. Taka predavanja se organizirajo bodisi v podjetju ali pa se člani udeležujejo strokovnih posvetovanj in simpozijev v republiškem okviru.

Končno organizira društvo strokovne ekskurzije z namenom, da seznanja člane o dejavnosti sorodnih podjetij, pri čemer pride do izmenjave mnenj in izkušenj. Tudi obiski raznih tekstilnih sejmov, strokovnih

razstav in tovarn je stalno delo društva. Med drugim so člani društva obiskali svetovno razstavo tekstilnih strojev ITMA v Milanu, dalje podjetje EGERIA v Zahodni Nemčiji, s katero tesno poslovno sodelujemo, ter veliko trgovsko hišo NECKERMANN, ki je tudi SVILANITOV poslovni partner. Pred nami je ekskurzija v Vel. Britanijo z ogledom velike tiskarne frotirja WARDLE FABRICS v bližini Londona.

Na izletih in ekskurzijah

SVILANIT je obiskal gost iz Perzijskega zaliva

Šport in rekreacija

Kot v vseh delovnih kolektivih ima športna rekreacija tudi v SVILANITU svoje pomembno mesto in dolgo tradicijo. Lahko rečemo, da je rasla skupaj z delovno organizacijo. Začetki so bili sicer skromni, toda dobre volje in navdušenja ni manjkalo. Prva športna panoga, ki so jo osvojili naši delavci, je odbojka, nekaka domena tekstilcev. V tekstilni industriji so delovna mesta, ki so monotona, živčna in utrudljiva in odbojka je kot sprostitev za živce zelo primerna, delovni gibi postanejo hitrejši in vrne se volja do dela. Ne samo tisti, ki

Izročitev pokala zmagovalcem SVILANITA leta 1958

Merjenje sil v kegljanju

Odbojka med odmorom

Ob prazniku podjetja — tekma v počasni vožnji

Na izletu

Počitniška koča na Veliki planini

Počitniški dom na Rabu

Letovanje na Rabu

se ob odmorih aktivno udeležujejo igre, ampak tudi tisti, ki igro spremljajo, dosežejo v polurnem odmoru primerno živčno sprostitiv.

Odbojkarskemu športu je kaj kmalu sledilo športno streljanje, dalje smučanje, neato kegljanje, potem namizni tenis in ne nazadnje tudi šah.

Udeležba na rekreacijskem športu je kaj kmalu prestopila meje SVILANITOVE ograje in organizirana so bila razna prijateljska srečanja v športu med sorodnimi tovarnami. Tako smo merili naše sposobnosti z METKO v Celju, INDUPLATI Jarše, TEKSTILINDUS Kranj, ZVEZDO Kranj, Tekstilni šolski center Kranj, DEKORATIVNO Ljubljana, TOSAMO Domžale in mnogimi drugimi.

SVILANITOVI športniki leta 1958

Posebej priljubljene so zimske športne prireditve v smučanju, smučarskem teku in sankanju. Med udeleženci je bilo kaj lahko nabrati dovolj kvalitetnih tekmovalcev za republiške tekstiliade v smučanju, katerih organizator je bil med drugimi tudi že SVILANIT.

Tekstilci iz vse republike se tudi redno merijo v kegljanju. Tudi teh tekmovanj se SVILANIT redno in uspešno udeležuje.

Naša delovna organizacija se vedno udeležuje tekmovanj v okviru občinskih sindikalnih iger, v kegljanju, smučanju, šprtnem streljanju, rokometu, odbojki, namiznem tenisu in plavanju.

SVILANITOVI športniki so na takih prireditvah vedno uspešni, o čemer priča nešteto pokalov, dipolom in pohval, ki so razstavljene vseh prostorih naše tovarne.

Da bi bilo mogoče čim več delavcev pritegniti v dejavnost športne rekreacije, so organizirani smučarski tečaji, omogočena je redna vadba za ljubitelje kegljanja, omogočeno pa je tudi rekreacijsko plavanje v zimskem bazenu.

Trenutno je nekatere športne dejavnosti ohromila gradnja raznih objektov, ki je uničila športne prostore. Vendar smo prepričani, da bo v bližini prostorov družbene prehrane kaj kmalu urejen prostor za odbojko, košarko, steza za balinanje, športniki pa se veselijo tudi večnamenskega pokritega prostora za namizni tenis, šah in streljanje.

Praznik Svilanita

20. oktobra 1962 je delovna organizacija SVILANIT dosegla eno milijardo starih dinarjev prometa. To je bil tako važen dogodek, da je vest o tem uspehu oznanila delovnemu kolektivu tovarniška sirena. Delavski svet je sklenil, da se ta dan proglasi za praznik podjetja.

Ta tradicionalni praznik dobi vsako leto tudi primerno slovesno obležje. Poleg pogostitve delavcev so ta dan na vrsti tovarniške športne igre, kulturni program, vaje gasilskega društva in civilne zaščite ter podobno.

Pionirji iz Mekinj na prireditvi ob prazniku podjetja

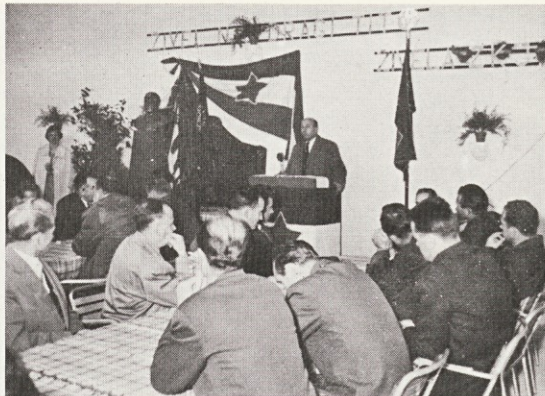

Pionirji iz Mekinj čestitajo ob 25-letnici obstoja SVILANITA

Podelitev priznanj ob prazniku podjetja

Svečana seja DS ob prazniku podjetja

Glavni poudarek pa ima tovarniški praznik v tem, da se nagrade delavci, ki so vztrajali v delovni organizaciji 10 ali 20 let, letos pa prvič tudi delavci, ki praznujejo obenem s podjetjem 30-letnico.

Posebno zaslužnim članom delovne skupnosti se ob prazniku podeljujejo v okviru TOZD in posebej še v okviru delovne organizacije oktobrske nagrade.

Tudi tisti člani, ki so že odšli v zasluženi pokoj, so za praznik podjetja posebej povabljeni, da si ogledajo tovarno ter tako preценijo njen razvoj in napredek. Ob tej priliki jim je prirejen slovesen sprejem s pogostitvijo.

Jubilejna številka Kamniškega tekstilca št. 9–10 je izšla ob 30-letnici delovne organizacije SVILANIT Kamnik v 1500 izvodih.

Glasilo urejuje Uredniški odbor:
Silvo Balantič, Anka Hubad, Peter Lipovšek, Danica Mišič, Marjan Novak.

Odgovorni urednik: Boris Zakrajšek

Gradivo za jubilejno številko je zbral in obdelal Vinko Bernot.

Letnik XVI šte. 7 – 8.

Oblikovanje Propaganda Koper

. Prve zgradbe današnje tovarne leta 1975

